

Aftoza jamy ustnej

Owrzodzenia aftowe mają postać drobnych, bolesnych nadżerek, występujących u ludzi pomiędzy 10 - 40 rokiem życia. Występują w liczbie do 5 w jamie ustnej, na śluzówce warg, policzków lub na brzegach języka. Trwają do 2 tygodni. Afty mogą być różnej wielkości od 1 mm do 2 cm średnicy. Afty tworzą się w jamie ustnej. Wyróżnia się następujące postacie aft:

- afty mniejsze, czyli afty przewlekłe nawrotowe,
- afty duże.

Przyczyną afty nawrotowej mogą być mechaniczne uszkodzenia jamy ustnej: ukłucie szczoteczką do zębów, zabiegi stomatologiczne - mogą bezpośrednio wyzwać pojawienie się aft. Ważną rolę odgrywa czynnik alergiczny oraz immunologiczny. Wywołać afty mogą również stresy, niektóre pokarmy, infekcje i inne choroby. Niekiedy, mimo dokładnych badań, nie udaje się tych przyczyn ustalić. Na pewno ważną rolę w zachorowaniu na aftozę nawrotową odgrywają czynniki genetyczne i predyspozycja rodzinna. Około 30% osób z aftozą nawrotową ma w rodzinie osobę z tą samą chorobą, a występowanie aftozy u obojga rodziców wiąże się z około 90% ryzykiem rozwoju aftozy u ich dzieci.

Afty przewlekłe nawrotowe spotyka się głównie u dorosłych.

Wykwitowi towarzyszyć może bolesny odczyn ze strony węzłów chłonnych. Jeden rzut trwa 4 - 8 dni, przy czym ból ustępuje stopniowo w ciągu tych dni. Choroba zwykle trwa latami, a wyleczenie następuje niekiedy samoistnie. Afty tego rodzaju umiejscawiają się na brzegach i końcu języka, na wargach, nigdy na podniebieniu twardym i dziąsłach.

W przypadku afty dużej istotnymi czynnikami wywołującymi rozkwit choroby jest niedobór żelaza, kwasu foliowego, witaminy B12, zaburzenia hormonalne i autoimmunologiczne.

Objawy charakteryzują się tworzeniem w błonie śluzowej jamy ustnej rozległych i często głębokich owrzodzeń, po wygojeniu których zostają ściągające blizny. Rzut obejmuje 1 - 2 wykwity i trwa 3 - 4 a nawet więcej tygodni.

Na śluzówce jamy ustnej pojawiają się kilkumilimetrowe, okrągłe, zmiany zapalne, które przeważnie są bolesne. Może im towarzyszyć powiększenie okolicznych węzłów chłonnych. Afty znikają w ciągu jednego do trzech tygodni bez pozostawienia śladów.

Leczenie:

Małe afty goją się samoistnie do dwóch tygodni. W gabinecie lekarskim stosuje się środki koagulacyjne i przyżegające, można też stosować leki zmniejszające ból, a także płukanki antyseptyczne takie, jak na przykład SilicoDent. Jeżeli nawroty choroby są częste należy zgłosić się do lekarza stomatologa w celu konsultacji i ustalenia planu leczenia. W tych uporczywych przypadkach należy m. in. ocenić, czy nie ma niedoborów odpornościowych lokalnych bądź ogólnoustrojowych, które znajdują się u podłoża nawrotowej aftozy. Częste cięższe postaci aftoz mogą wymagać leczenia antybiotykami oraz sterydami.